

ОДЕРЖАННЯ ДУБЛІКАТА СВДОЦТВА ПРО НАРОДЖЕННЯ ДІТЕЙ ТА ПРИЗНАЧЕННЯ АДРЕСНОЇ ДОПОМОГИ НА ДІТЕЙ ЗІ СТАТУСОМ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНОЇ ОСОБИ: НЕДОЛІКИ ЗАКОНОДАВЧОЇ ТЕХНІКИ

Петреченко С.А.,

доцент кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права
Національна академія державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького

У статті охарактеризовано загальний та спеціальний порядки одержання дублікату свідоцтва про народження дитини. Висвітлено недоліки законодавчої техніки щодо одержання дублікату свідоцтва про народження дітей та виплати адресної допомоги на дітей зі статусом внутрішньо переміщеної особи. Запропоновано шляхи вирішення практичних проблем щодо захисту прав дитини зі статусом внутрішньо переміщеної особи.

Ключові слова: внутрішньо переміщена особа, законодавча техніка, свідоцтво про народження, правовий статус.

Петреченко С.А. / ПОЛУЧЕНИЕ ДУБЛИКАТА СВИДЕТЕЛЬСТВА О РОЖДЕНИИ ДЕТЕЙ И ВЫПЛАТА АДРЕСНОЙ ПОМОЩИ НА ДЕТЕЙ СО СТАТУСОМ ВНУТРЕННЕ ПЕРЕМЕЩЕННОГО ЛИЦА: НЕДОСТАТКИ ЗАКОНОДАТЕЛЬНОЙ ТЕХНИКИ / Национальная академия Государственной пограничной службы Украины имени Богдана Хмельницкого

В статье охарактеризованы общий и специальный порядки получения дубликата свидетельства о рождении ребенка. Освещены недостатки законодательной техники относительно получения дубликата свидетельства о рождении детей и выплаты адресной помощи на детей со статусом внутренне перемещенного лица. Предложены пути решения практических проблем при защите прав ребенка со статусом внутренне перемещенного лица.

Ключевые слова: внутри перемещена лицо, законодательная техника, свидетельство о рождении, правовой статус.

Petrenchenko S.A. / OBTAINING A DUPLICATE OF CHILDREN BIRTH CERTIFICATE AND PAYOUT OF ADDRESSED ASSISTANCE TO CHILDREN WITH THE STATUS OF INTERNALLY DISPLACED PERSON: THE LEGISLATIVE TECHNIQUE DISADVANTAGES / Bohdan Khmelnytskyi National Academy of State Border Service of Ukraine

The article deals with describing the general and special procedure of obtaining a duplicate of children birth certificate. The notion of internally displaced person under the legislation of Ukraine was revealed in the article. Also, the role of child rights protection in the context of public policy in the sphere of promotion the realization of internally displaced persons rights was highlighted.

It was analyzed the legislative acts that determine the procedure for obtaining a duplicate birth certificate and payout of address assistance for covering expenses on residence, minor children which arrived without accompaniment of legal representatives. It was highlighted a problem of lost documents, that internally displaced persons which were forced to leave their permanent residence faced.

It was highlighted the disadvantages of legislative technique for obtaining a duplicate of children birth certificates with the status of internally displaced person and the appointment of addressed assistance for covering expenses on residence, minor children which arrived without accompaniment of legal representatives.

The ways of solving practical problems in the protection of children's rights with the status of internally displaced persons was proposed, among them – applying to the court in civil proceedings (establishing the legal fact). It was analyzed the procedure of state registration of the child birth by applying to court.

It was characterized the essence of the administrative way to protect children's rights with the status of internally displaced person in the case of the refusal of addressed assistance for covering expenses on residence, minor children which arrived without accompaniment of legal representatives that deals with the appealing to the state authorities under the legislation of Ukraine on applying of citizens.

Key words: internally displaced persons, legislative technique, birth certificate, legal status.

Постановка проблеми. У зв'язку з геополітичними обставинами, в яких опинилась наша держава, перед законодавцем постала проблема врегулювання нових суспільних відносин у найкоротші строки. Через це законодавство, що регламентує правовий статус внутрішньо правових осіб, не позбавлене недоліків. Як свідчать життєві обставини, в яких опинилися мешканці АРК, Донецької та Луганської областей, дуже часто разом із паспортами громадян України втрачалися й документи, які підтверджували особистість найменших громадян нашої держави, – свідоцтва про народження дитини. Головною проблемою у процедурі здійснення поновлення актового запису про народження дитини стала та обставина, що згідно з інформацією реєстраційної служби України в загальноукраїнському доступі містилася лише інформація щодо дітей, які народилися до 2007 року.

Дуже болючою проблемою для ВПО є також питання одержання адресної допомоги для покриття витрат на проживання неповнолітніх дітей, які прибули без супроводу батьків.

Наявність практичних проблем свідчить про недоліки законодавчої техніки у законодавстві про статус внутрішньо переміщених осіб.

Зокрема, загальну характеристику правового статусу осіб, які через об'єктивні фактори були змушені покинути своє постійне місце проживання, у своїх працях висвітлили

Ю. І. Римаренко [1], С. Б. Чехович [2]. Що стосується проблем законодавчої техніки в Україні, то Ж. О. Дзейко [3] здійснила комплексне історико-теоретичне дослідження законодавчої техніки в Україні.

Постановка завдання. Метою дослідження є висвітлення недоліків законодавчої техніки реалізації прав дитини зі статусом внутрішньо переміщеної особи. Для досягнення поставленої мети необхідно виконати такі завдання: розкрити проблемні аспекти одержання дублікату свідоцтва про народження дитини зі статусом внутрішньо переміщеної особи; охарактеризувати проблеми призначення адресної допомоги для покриття витрат на проживання неповнолітніх дітей, які прибули без супроводу законних представників, та шляхи їх вирішення.

Результати дослідження. Правовий статус внутрішньо переміщеної особи визначається Конституцією України та Законом України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» від 20.10.2014 № 1706-VII.

Відповідно до ч. 1 ст. 1 зазначеного Закону внутрішньо переміщеною особою є громадянин України, який постійно проживає в Україні, якого змусили або який самостійно покинув своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, масових порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру. Зазначені обста-

вини вважаються загальновідомими і такими, що не потребують доведення, якщо інформація про них міститься в офіційних звітах (повідомленнях) Верховного Комісара Організації Об'єднаних Націй з прав людини, Організації з безпеки та співробітництва в Європі, Міжнародного Комітету Червоного Хреста і Червоного Півмісяця, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, розміщених на веб-сайтах зазначених організацій, або якщо щодо таких обставин уповноваженими державними органами прийнято відповідні рішення.

Переходячи до проблеми видачі дубліката свідоцтва про народження дитини, згадаємо про загальний порядок реєстрації народження, який регламентовано Правилами державної реєстрації актів громадянського стану в Україні, затвердженими Наказом Міністерства юстиції України від 18.10.2000 № 52/5.

Як вже зазначалось вище, головною проблемою у процедурі здійснення поновлення актового запису про народження дитини стала та обставина, що згідно з інформацією реєстраційної служби України в загальноукраїнському доступі містилася інформація щодо дітей, які народилися до 2007 року.

Проаналізувавши норми чинного законодавства України та судової практики, можна дійти висновку, що найбільш ефективним способом відновлення втраченого свідоцтва про народження є подача до відповідного місцевого суду заяви про встановлення факту народження дитини в певний час.

Правовими підставами для подачі такої заяви є норми:

– ч. 1 ст. 9 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», згідно з якою внутрішньо переміщена особа має право, зокрема, на проведення державної реєстрації актів цивільного стану, внесення змін до актових записів цивільного стану, їх поновлення та анулювання за місцем перебування;

– ч. 1 ст. 122 СК України, відповідно до якої дитина, яка зачата і (або) народжена у шлюбі, походить від подружжя. Походження дитини від подружжя визначається на підставі Свідоцтва про шлюб та документа закладу охорони здоров'я про народження дружиною дитини;

– п. 1 Правил державної реєстрації актів громадянського стану в Україні, затверджених наказом Міністерства юстиції України 18 жовтня 2000 року № 52/5 (далі – Правила), відповідно до яких державна реєстрація актів цивільного стану проводиться з метою забезпечення реалізації прав фізичної особи та офіційного визнання і підтвердження державою фактів народження фізичної особи та її походження, шлюбу, розірвання шлюбу, зміни імені, смерті;

– п. 2 розділу III Правил, якими визначений перелік документів, які є підставами для проведення державної реєстрації народження дитини (зокрема, медичне свідоцтво про народження (форма № 103/о) та ін.), (але можливості одержати дублікатів яких ВПО позбавлена з тих же самих причин, з яких не може оформити дублікат свідоцтва про народження);

– ч. 7 п. 2 Правил, якими передбачено, що за відсутності підстав для державної реєстрації народження, визначених у цьому пункті, державна реєстрація народження проводиться на підставі рішення суду про встановлення факту народження даною жінкою.

Відповідно до п. 2 ст. 256 ЦПК України в судовому порядку встановлюються факти, від яких залежить виникнення, зміна чи припинення особистих чи майнових прав фізичних осіб, якщо законом не визначено іншого порядку їх встановлення. Відповідно до пп. 7 п. 1 ст. 256 ЦПК України суд розглядає справи про встановлення факту родинних відносин між фізичними особами, народження особи в певний час у разі неможливості реєстрації органом державної реєстрації актів цивільного стану факту народження.

Таким чином, у цьому випадку маємо недоліки законодавчої техніки. Порядок реєстрації актів громадянського стану передбачає вичерпний перелік документів, на підставі яких може бути видано дублікат свідоцтва про народження, проте в більшості випадків єдиним способом вирішення цієї проблеми для ВПО є звернення до суду.

Якщо питання взяття на облік таких дітей, як внутрішньо переміщених осіб, можна вирішити в правовому полі, а саме шляхом подачі заяви, яку від їхнього імені подають органи опіки та піклування (ст. 4 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»), то практичні дії, спрямовані на оформлення та одержання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг відповідно до норм Порядку, затвердженого постановою КМУ від 01.10.2014. № 505, (зокрема, відкриття банківського рахунку), дитина здійснити не може, оскільки відповідно до цивільного законодавства України є неповнолітньою особою та має часткову цивільну дієздатність, а отже відповідно до норм 31 ЦК України має право самостійно вчиняти дрібні побутові правочини.

На наш погляд, цю проблему можна вирішити як шляхом внесення відповідних змін до постанови КМУ від 01.10.2014 № 505, так і в межах вже діючого законодавства України.

Так, відповідно до норм ч. 1 ст. 242 ЦК України законними представниками своїх малолітніх та неповнолітніх дітей є батьки.

Разом із тим, відповідно до норм ч. 3 ст. 242 ЦК України, законним представником у випадках, встановлених законом, може бути інша особа.

Відповідно до норм ст. 237 ЦК України представництвом є правовідношення, в якому одна сторона (представник) зобов'язана або має право вчинити правочин від імені другої сторони, яку вона представляє, і виникає на підставі договору, закону, акта органу юридичної особи та з інших підстав, встановлених актами цивільного законодавства.

Відповідно до ч. 1 ст. 238 ЦК України представник може бути уповноважений на вчинення лише тих правочинів, право на вчинення яких має особа, яку він представляє.

Відповідно до норм ст. 244 ЦК України представництво може здійснюватися на підставі довіреності – письмового документу, який видається однією особою іншій особі для представництва перед третіми особами.

З урахуванням вищевикладеного у разі видачі законним представником дитини довіреності з достатнім обсягом повноважень у органа соціального захисту будуть відсутні обґрунтовані підстави для відмови у призначенні та виплаті адресної допомоги.

У випадку відсутності позитивного рішення з боку органа соціального захисту доцільно вимагати письмову відмову з нормативним обґрунтуванням та оскаржити її в судовому порядку.

Таким чином, передбачений порядок призначення адресної допомоги містить недоліки законодавчої техніки.

Висновки. Таким чином, захист прав дитини зі статусом внутрішньо переміщеної особи є досить актуальною проблемою науки та практики.

Порядок видачі дубліката свідоцтва про народження дитини зі статусом ВПО містить недоліки законодавчої техніки, які пов'язані з відсутністю спеціальної норми щодо внутрішньо переміщених осіб, які втратили свої документи в умовах загрозованої ситуації. Не позбавлений недоліків також порядок оформлення та одержання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг відповідно до норм Порядку, затвердженого постановою КМУ від 01.10.2014

№ 505: зокрема, відкрити банківський рахунок дитина не може, оскільки відповідно до цивільного законодавства України є неповнолітньою особою та має часткову цивільну дієздатність, а отже відповідно до норм 31 ЦК України

має право самостійно вчиняти дрібні побутові правочини. На наш погляд, цю проблему можна вирішити шляхом внесення відповідних змін до чинного законодавства України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Римаренко Ю. І. Міжнародне міграційне право : підручник / Ю. І. Римаренко. – К. : КНТ, 2007. – 640 с.
2. Чехович С. Б. Курс міграційного права України : підручник для студентів вищих навчальних закладів / С. Б. Чехович. – МАУП, 2004. – 216 с.
3. Дзейко Ж. О. Законодавча техніка в Україні: історико-теоретичне дослідження : монографія / Ж. О. Дзейко. – К. : Київський університет, 2007. – 360 с.
4. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (зі змінами) // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
5. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб : Закон України від 20.10.2014 № 1706-VII (зі змінами) // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2015. – № 1. – Ст. 1.
6. Про затвердження Правил державної реєстрації актів громадянського стану в Україні : Наказ Міністерства юстиції України від 18.10.2000 №52/5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0719-00/page2>

УДК 351.74(438)

ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ КАТЕГОРІЇ «ПУБЛІЧНА БЕЗПЕКА» В АДМІНІСТРАТИВНОМУ ПРАВІ

Припутень Д.С.,
к.ю.н., старший викладач кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності ОВС
факультету підготовки фахівців для підрозділів міліції громадської безпеки
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

Наукова стаття присвячена висвітленню категорії «публічна безпека» в діяльності органів публічної адміністрації, зокрема в Національній поліції України. Розглядаються основні підходи щодо визначення поняття «публічна безпека». Враховуючи нормативно-правові акти та стан наукової розробки проблеми, виокремлено ознаки публічної безпеки.

Ключові слова: безпека, громадський порядок, публічна безпека, публічний порядок, публічне місце.

Припутень Д.С. / ОТНОСИТЕЛЬНО ОПРЕДЕЛЕНИЯ КАТЕГОРИИ «ПУБЛИЧНАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ» В АДМИНИСТРАТИВНОМ ПРАВЕ / Днепропетровский государственный университет внутренних дел, Украина

Научная статья посвящена освещению категории «публичная безопасность» в деятельности органов публичной администрации, в частности в Национальной полиции Украины. Рассматриваются основные подходы к определению понятия «публичная безопасность». Учитывая нормативно-правовые акты и состояние научной разработки проблемы, выделены признаки публичной безопасности.

Ключевые слова: безопасность, общественный порядок, общественная безопасность, публичный порядок, публичное место.

Priputen' D.S. / DETERMINE THE CATEGORIES OF PUBLIC SAFETY ADMINISTRATIVE LAW / Dnepropetrovsk state university of internal affairs, Ukraine

The scientific article is devoted to coverage of public safety in the category of public administration, including the National Police of Ukraine. The main approaches to the definition of public security. Considering regulations and the state of scientific research singled out the signs of public safety.

German and American approaches to the interpretation of the legislator public order and public security are characterized by simplicity, clarity and the possibility of their use in policing the reformed police Ukraine. Against the backdrop of the integration processes in Ukraine and reform of the Interior is useful to introduce such practices on borrowing above concepts or approaches to their interpretation of national legislation, including the Law of Ukraine «On the national police».

According to German researchers, «public security» is a difficult concept, the content of which identified a number of constituent elements: the protection of the inviolability of the rule of law; protecting the integrity of (life, functioning) state, its institutions and organizations; protection of subjective rights and property wealth individuals (life, health, freedom, dignity and property).

German scientists understand public security under certain state of social relations, characterized by firmness: order; operation of state and local governments, and other institutions that perform public functions; subjective rights and property wealth individuals (life, health, liberty, dignity, property, etc.).

Key words: safety, public order, public safety, public place.

За останній рік кількість злочинів, вчинених на території України, значно зросла у порівнянні з минулими роками. Так, у статистичній інформації Генеральної прокуратури України за 2015 рік зазначено, що у період з січня по вересень було вчинено 129253 кримінальних правопорушення лише проти життя та здоров'я особи [5]. Не можливо оминати той факт, що активно триває реформування правоохоронних органів, а зокрема – міліції. Закон України «Про Національну поліцію» набуває чинності 07 листопада 2015 року і тягне за собою ряд значних змін як у структурі правоохоронного органу, так і покладених на нього завдань та організації їх виконання.

Так, у ст. 1 Закону України «Про національну поліцію» вказано, що Національна поліція України – це центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку. Далі у ст. 2 вказаного Закону однією із функцій поліції визначається здійснення охорони та забезпечення публічної безпеки [1]. Отже, ми бачимо, що в цьому Законі використовується такий термін, як «публічний порядок» та «безпека», хоча тлумачення цим поняттям не надається.

Дослідженню поняття «громадська безпека» та співвідношенню його з поняттями «громадський поряд-